

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.14.2025
Warszawa, 07 lutego 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam odpowiedź na interpelację nr 7342 złożoną do Ministra Sprawiedliwości przez Panią posłankę Lidię Czechak *w sprawie funkcjonowania zakładów resocjalizacyjnych dla nieletnich.*

Ad 1 i 2

13 stycznia 2025 r. Ministerstwo Sprawiedliwości udzieliło odpowiedzi Panu Dariuszowi Kuszewskiemu Przewodniczącemu Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych na pismo z 4 grudnia 2024 r., skierowane do Pana Donalda Tuska Prezesa Rady Ministrów.

Jednocześnie zaproszono przedstawicieli Związku na spotkanie 23 stycznia 2025 r. Z powodu nieprzewidzianych służbowych okoliczności, spotkanie zostało przełożone na 21 lutego 2025 r. Tematem spotkania będą zagadnienia dotyczące funkcjonowania zakładów dla nieletnich poruszone we wskazanym piśmie.

Minister Sprawiedliwości na bieżąco prowadzi dialog ze Związkiem, odpowiadając na pisma kierowane do urzędu.

W okresie od ostatniego spotkania z przedstawicielami Związku, tj. od 7 maja 2024 r. do Ministerstwa Sprawiedliwości wpłynęły pisma od przedstawicieli Zarządu Głównego Związku, jak również od przedstawicieli Komisji Międzyzakładowych NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych. Poruszane sprawy dotyczyły m.in. wytycznych Ministra Sprawiedliwości w zakresie stawek dziennych wyżywienia

w zakładach dla nieletnich, wstrzymania wypłat dodatków motywacyjnych przyznanych pracownikom pedagogicznym, wymaganego wykształcenia na stanowisku pracownika ochrony oraz niedoboru środków finansowych na wynagrodzenia pracowników okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Na wszystkie pytania Związkom Zawodowym zostały udzielone odpowiedzi. W tym czasie Zarząd Główny NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych nie zgłaszał oczekiwań, co do osobistego spotkania ze mną.

Ad 3

Ministerstwo Sprawiedliwości za szczególnie ważne uznaje kwestie dostosowywania regulacji prawnych do aktualnych realiów społecznych oraz narzędzi umożliwiających skuteczne oddziaływanie na pojawiające się problemy nieletnich.

Mamy świadomość, że polski system resocjalizacji młodzieży – w formie jaką zastaliśmy 13 grudnia 2023 r. – oparty jest na zdezaktualizowanych koncepcjach teoretycznych, metodycznych i organizacyjnych, które nie przystają do współczesnych rozwiązań pedagogicznych, jak i do dynamicznych zmian kulturowo-społecznych.

Za istotne należy uznać przede wszystkim zmianę filozofii funkcjonowania placówek resocjalizacyjnych w zakresie podejścia do edukacji, opieki, wychowania i resocjalizacji nieletnich. Fundamentem tych zmian powinny być najnowsze zdobycze nauki o człowieku, w szczególności prawa dziecka zawarte w Konwencji Praw Dziecka, wytycznych ONZ oraz standardach europejskiego postępowania z nieletnimi. Potrzeba wprowadzenia nowych rozwiązań prawnych dotyczących systemu wychowania i resocjalizacji nieletnich wynika nie tylko z niezadawalającego stanu funkcjonowania placówek resocjalizacyjnych, ale przede wszystkim jest wyrazem odpowiedzialności za poprawę efektywności oddziaływań wychowawczych i resocjalizacyjnych.

W ramach bieżącego nadzoru zwierzchniego i pedagogicznego Ministra Sprawiedliwości nad okręgowymi ośrodkami wychowawczymi, zakładami poprawczymi i schroniskami dla nieletnich podjęto działania w celu odejścia od modelu retributywnego oddziaływania opartego na filozofii karania i izolowania społecznego nieletniego na rzecz wychowania opartego na metodycznie zaplanowanych oddziaływaniach inicjujących rozwój osobowy i społeczny wychowanka oraz wspierających jego rozwój poznawczy i twórczy.

Minister Sprawiedliwości, dostrzegając potrzebę podjęcia prac nad zmianą przepisów dotyczących postępowania w sprawach nieletnich, powołał Pełnomocnika Ministra Sprawiedliwości do spraw nieletnich profesora Marka Konopczyńskiego, którego zadaniem jest przedstawianie propozycji nowych rozwiązań prawnych w obszarze resocjalizacji nieletnich. Zmiany w prawie muszą być gwarantem skuteczności procesu wychowawczego nieletnich poprzez zwiększenie efektywności podejmowanych wobec nich oddziaływań.

Pełnomocnik w pierwszym półroczu 2024 roku odwiedził prawie wszystkie placówki dla nieletnich podległe Ministrowi Sprawiedliwości i przygotował 200 stronicowy raport w którym poddał analizie funkcjonowanie poszczególnych typów placówek - zakładów poprawczych, okręgowych ośrodków wychowawczych i schronisk dla nieletnich. Na tej podstawie przygotował też założenia nowej ustawy, nad którą pod koniec ubiegłego roku rozpoczęły się intensywne prace w powołanym przeze mnie Zespole Ekspertów. Założenia dotyczą poszerzenia przygotowywanej nowej ustawy o część profilaktyczną, wykonawczą i readaptacyjną z uwzględnieniem rozwiązań europejskich i współczesnych nauk psychologicznych, biomedycznych, pedagogicznych i socjologicznych.

Jednocześnie trwają prace nad szybką nowelizacją obowiązującej i powszechnie krytykowanej ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r., poz. 978) w celu wyjścia naprzeciw postulatam pracowników placówek dla nieletnich oraz poprawienia losu przebywającym w placówkach wychowankom.

Należy dodać, że wymiernym efektem wizyt prof. Konopczyńskiego w placówkach była decyzja Pana Ministra Adama Bodnara o podwyższeniu stawki żywieniowej dla wychowanków – z 13,3 zł na 18 zł, a także zainicjowanie procesu zdejmowania z murów ośrodków wychowawczych drutu kolczastego tzw. concertiny. Pełnomocnik rozpoczął też współpracę placówek z Akademickim Związkiem Sportowym czego efektem jest przekazanie sprzętu narciarskiego do jednej z placówek resocjalizacyjnych.

Z wyrazami szacunku

Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/